

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลิกสูบบุหรี่ของคนไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลิกสูบบุหรี่ของคนไทย

(FACTORS AFFECTING SUCCESSFUL QUITTING OF SMOKING AMONG THAI SMOKES)

สุกัญญา วงศ์ศิริ 4836671 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : บุปผา ศิริรัศมี, Ph.D., อารี จำปากลาง, Ph.D.

บทคัดย่อ

การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ ทำลายสิ่งแวดล้อมและเกิดปัญหาทางสังคม ในปัจจุบันการสูบบุหรี่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญเพราะเป็นสาเหตุการตายและเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค จากโทษและอันตรายของบุหรี่ทำให้องค์กรต่างๆ ได้ดำเนินการรณรงค์เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ ทำให้การสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลง แต่ยังมีผู้สูบบุหรี่จำนวนมากที่พยายามเลิกสูบบุหรี่แต่ไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้สำเร็จ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลิกสูบบุหรี่ของคนไทย โดยใช้ข้อมูลของโครงการ “ผลกระทบจากนโยบายควบคุมการบริโภคยาสูบในประเทศไทย การสำรวจกลุ่มผู้สูบบุหรี่ระดับประเทศ” รอบที่ 1 และรอบที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่สูบบุหรี่ ทั้งเพศชายและหญิงอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่ติดตามสัมภาษณ์ได้ จำนวน 1,558 ราย วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลิกสูบบุหรี่ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) เป็นสมการทำนาย

ผลการวิจัยพบว่า อายุมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลิกสูบบุหรี่ โดยอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี ทำให้โอกาสเลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4 การเป็นหัวหน้าครัวเรือนมีโอกาสเลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จน้อยกว่าการไม่ได้เป็นหัวหน้าครัวเรือนถึงร้อยละ 58 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น 1 คน ลดโอกาสที่จะเลิกสูบบุหรี่ได้ร้อยละ 98.4 การที่ในครัวเรือนมีเด็กเพิ่มขึ้น 1 คน ทำให้โอกาสในการเลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จเพิ่มขึ้นร้อยละ 37 และผู้สูบบุหรี่ที่อยู่ในบ้านที่มีการจำกัดพื้นที่การสูบบุหรี่มีโอกาสเลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จมากกว่าผู้สูบบุหรี่ที่อยู่ในบ้านที่ไม่จำกัดพื้นที่การสูบบุหรี่เกือบ 2 เท่า ดังนั้นในการป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบควรรณรงค์โดยชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของบุหรี่ที่มีต่อสุขภาพของเด็กและสมาชิกในครอบครัว และให้ความสำคัญต่อประเด็นบ้านปลอดบุหรี่ มีการสร้างกระแสการเลิกสูบบุหรี่อย่างต่อเนื่องและให้ความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: การเลิกบุหรี่ / ปัจจัยการเลิกบุหรี่

FACTORS AFFECTING SUCCESSFUL QUITTING OF SMOKING AMONG THAI SMOKERS

SUKUNYA WONGSIRI 4836671 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : BUPPHA SIRIRASSAMEE,Ph.D., AREE JAMPAKLAY, Ph.D.

ABSTRACT

It is widely known that smoking is harmful to health, the environment and society and causes economic losses. Smoking is recognized as a crucial problem in public health because it causes deaths and diseases. Campaigns for cigarette consumption control have been raised by various organizations. Consequently, these efforts have produced a trend in smoking reduction. However, there are still a huge number of smokers who have failed in attempts to quit smoking .

This study aimed to explore factors that influence success in quitting smoking among Thai smokers. Data in the study was from the Project on “Impacts of the Policy on Tobacco Consumption Control in Thailand”, Round 1 and Round 2. The sample group was composed of male and female smokers over the age of 18. A total of 1,558 smokers were interviewed. Logistic regression was used to analyze the data.

The study reveals that age had an influence on success to quit smoking. For every extra year of age, there was an average 4 percent greater chance of quitting smoking. Heads of households had a 58 percent greater chance of success in quitting than those who were not heads of household. For every extra person in the household who was a smoker, there was a 98 percent greater chance of the person not successfully quitting. For every extra child in the household, there was a 37 percent greater chance of success. Finally, where the house had a smoking restricted area, there was nearly twice as much chance of success.

To effectively control and prevent smoking, it is necessary for concerned parties to put the focus on impacts of smoking on health of children and family members. The importance of smoke free homes should be campaigned for and raised in a continual process. In addition to this, household heads should be targeted more.

KEY WORDS : QUIT SMOKING/ FACTORS OF QUIT SMOKING

99 pages